

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Повна назва навчальної дисципліни	Право соціального забезпечення
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	юридичний факультет. Кафедра адміністративного, господарського права та фінансово-економічної безпеки
Розробник(и)	Шлапко Тетяна Вікторівна
Рівень вищої освіти	Перший рівень вищої освіти, НРК – 6 рівень, QF-LLL – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл
Семестр вивчення навчальної дисципліни	16 тижнів протягом одного семестру
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг навчальної дисципліни становить 5 кредитів ЄКТС, 150 годин; з яких для денної форми навчання: 48 годин становить контактна робота з викладачем (24 години лекцій, 24 години практичних робіт), 102 години становить самостійна робота; з яких для заочної форми навчання: 16 год. становить контактна робота з викладачем (8 год. лекцій, 8 год. практичних занять), 134 години становить самостійна робота.
Мова викладання	Українська

2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Статус дисципліни	Вибіркова навчальна дисципліна для освітньої програми "Право"
Передумови для вивчення дисципліни	Теорія держави і права, Конституційне право, Цивільне право, Адміністративне право, Господарське право, Трудове право
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні

3. Мета навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у студентів цілісного уявлення про правові засади соціального забезпечення в контексті нових умов соціально-економічного і політичного розвитку країни, систематизація отриманих знань щодо основних правових інститутів права соціального забезпечення для подальшого використання в практичній

діяльності, їх підготовка до самостійного вирішення професійних завдань при застосуванні правових норм з соціального забезпечення.

4. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Загальні положення права соціального забезпечення
Тема 1 ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯК ГАЛУЗЬ ПРАВА УКРАЇНИ Поняття предмета права соціального забезпечення. Метод правового регулювання відносин з соціального забезпечення. Предмет науки права соціального забезпечення, його відмінність від предмета галузі. Поняття принципів правового регулювання соціального забезпечення. Поняття і характеристика системи галузі права соціального забезпечення. Поняття та особливості джерел права соціального забезпечення. Види джерел права соціального забезпечення.
Тема 2 СОЦІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯК БАЗОВА КАТЕГОРІЯ СОЦІАЛЬНОЇ ДЕРЖАВИ, СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРАВА СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ. ПРАВО НА СОЦІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ЙОГО ГАРАНТІЇ Соціальна держава: поняття, ознаки, моделі, критерії, мета, завдання, принципи та значення. Соціальне забезпечення як складова соціальної політики. Соціальні зобов'язання держави в сфері соціального забезпечення. Соціальне забезпечення як фундаментальна категорія права соціального забезпечення. Світові системи соціального забезпечення. Поняття та загальна характеристика права на соціальне забезпечення. Право на соціальне забезпечення в системі основних прав і свобод людини та громадянина. Права, що сприяють матеріальному забезпеченню людини в разі втрати чи недостатності трудових доходів. Право на соціальне забезпечення в міжнародно-правових актах. Гарантії права на соціальне забезпечення.
Тема 3 ПРАВОВІДНОСИНИ З СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАСЕЛЕННЯ. СОЦІАЛЬНІ РИЗИКИ Загальна характеристика і види правовідносин по соціальному забезпеченню (матеріальні, процедурні і процесуальні). Правовий статус суб'єктів правовідносин. Правоздатність і дієздатність фізичних осіб. Зміст правовідносин по соціальному забезпеченню. Об'єкти правовідносин: пенсії, допомоги, послуги. Захист суб'єктивних прав громадян і забезпечення виконання обов'язків сторін. Особливості юридичних фактів і складів, що породжують, змінюють і припиняють правовідносини по соціальному забезпеченню. Поняття, ознаки і види соціальних ризиків.
Тема 4 ДЕРЖАВНІ СОЦІАЛЬНІ СТАНДАРТИ ТА НОРМАТИВИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ Поняття та принципи формування державних соціальних стандартів, соціальних норм і нормативів. Державні соціальні стандарти в Україні як гарантія формування європейського рівня і якості життя. Класифікація соціальних нормативів. Прожитковий мінімум – базовий державний соціальний стандарт, його значення та мета використання. Державні соціальні гарантії, порядок їх визначення та затвердження. Поняття і юридичне значення мінімальної заробітної плати. Споживчий кошик як складова державних соціальних гарантії.

Тема 5 ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ФОРМИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Поняття і загальна характеристика організаційно-правових форм соціального забезпечення. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Державне соціальне забезпечення. Недержавне соціальне забезпечення. Види особистих заощаджень на «старість». Недержавне пенсійне забезпечення. Особисте страхування. Соціальний пакет підприємства (установи, організації). Довічне утримання. Родинна підтримка. Благодійність. Волонтерська діяльність. Гуманітарна допомога.

Тема 6 СТРАХОВИЙ СТАЖ У ПРАВІ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ. ЗНАЧЕННЯ ТРУДОВОГО СТАЖУ

Поняття страхового стажу. Значення страхового стажу в праві соціального забезпечення. Поняття трудового стажу. Види трудового стажу: загальний, спеціальний, безперервний. Періоди, що включаються в загальний трудовий стаж. Вирахування загального трудового стажу. Спеціальний трудовий стаж. Вирахування спеціального трудового стажу. Вислуга років як особливий вид спеціального трудового стажу роботи. Поняття і юридичне значення безперервного трудового стажу. Правила його обчислення. Докази загального і спеціального трудового стажу (документи, показання свідків).

Модуль 2. Окремі види соціального забезпечення

Тема 7 ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ У СОЛІДАРНІЙ СИСТЕМІ

Система пенсійного забезпечення в Україні. Поняття, види і соціальне призначення пенсії. Основні стадії здійснення права на трудову пенсію. Суб'єкти пенсійного страхування у солідарній системі. Пенсія за віком: поняття та підстави призначення. Пенсії по інвалідності: поняття інвалідності та поняття пенсії по інвалідності. Пенсії у зв'язку з втратою годувальника. Призначення, перерахунок та виплата пенсій у солідарній системі.

Тема 8 ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ У НАКОПИЧУВАЛЬНІЙ СИСТЕМІ

Суб'єкти пенсійного страхування в накопичувальній системі. Види довічних пенсій. Порядок укладення та оплати договору страхування довічної пенсії. Система, принципи та суб'єкти недержавного пенсійного забезпечення. Недержавні пенсійні фонди, їх види та органи управління. Пенсійний контракт та пенсійна схема. Види пенсійних виплат в системі недержавного пенсійного забезпечення, умови та порядок їх виплати. Державний нагляд та контроль у накопичувальній пенсійній системі. Відповідальність юридичних осіб, які надають послуги в накопичувальній пенсійній системі.

Тема 9 СТРАХОВІ СОЦІАЛЬНІ ДОПОМОГИ ЯК ВИД СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Допомога з безробіття. Матеріальна й інша допомога безробітному і членам його родини. Допомоги з тимчасової непрацездатності. Страхові виплати у зв'язку з нещасним випадком і професійним захворюванням. Допомоги, зумовлені народженням дитини. Процедура і терміни звернення за призначенням допомог. Документи, необхідні для прийняття рішень про призначення кожної з зазначених допомог.

Тема 10 ДЕРЖАВНІ (НЕСТРАХОВІ) СОЦІАЛЬНІ ДОПОМОГИ ЯК ВИД СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Поняття соціальної допомоги як організаційно-правової форми соціального забезпечення. Прожитковий мінімум – головна умова, що визначає право на соціальну допомогу. Порядок і умови призначення окремих видів державної соціальної допомоги. Різноманіття видів соціальної допомоги. Допомоги особам, які не мають права на пенсію. Допомоги у зв'язку з інвалідністю. Державна соціальна допомога малозабезпеченим сім'ям. Державні допомоги сім'ям з дітьми.

Тема 11 СОЦІАЛЬНІ ПОСЛУГИ ЯК ВИД СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Поняття і принципи соціального обслуговування. Соціально-побутове обслуговування вдома. Коло осіб, що мають право на побутове обслуговування вдома. Види, порядок і умови надання соціальних послуг удома. Стаціонарне соціальне обслуговування. Умови і порядок приміщення громадян у стаціонарні установи. Види послуг, що надаються в стаціонарних установах. Умови оплати соціальних послуг. Дитячі будинки-інтернати й інші стаціонарні установи для дітей. Протезно-ортопедична допомога і забезпечення інвалідів засобами пересування.

Тема 12 ЗАХИСТ ПРАВ ОСІБ ТА ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У СФЕРІ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Поняття захисту, форм та способів захисту прав суб'єктів соціально-забезпечувальних правовідносин. Юрисдикційна та неюрисдикційна форми захисту. Визнання права, примушення до виконання обов'язків та ін. способи захисту. Особливості та порядок здійснення судового захисту прав суб'єктів соціально-забезпечувальних правовідносин. Особливості та порядок здійснення адміністративного захисту прав суб'єктів соціально-забезпечувальних правовідносин. Соціальна відповідальність у сфері соціального забезпечення. Загальнотеоретичний аспект юридичної відповідальності. Юридична відповідальність у праві соціального забезпечення. Цивільно-правова відповідальність у сфері соціального забезпечення. Адміністративно-правова відповідальність у сфері соціального забезпечення. Дисциплінарна і матеріальна відповідальність у сфері соціального забезпечення. Кримінально-правова відповідальність у сфері соціального забезпечення.

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

РН1	Усвідомлювати основні теоретичні положення права соціального забезпечення, описувати поняття та правову природу соціального забезпечення, порядок його надання та припинення; суб'єкти соціально-забезпечувальних правовідносин, в тому числі за участю сім'ї.
РН2	Класифікувати соціально-забезпечувальні правовідносини, з'ясовувати особливості соціально-забезпечувальних правовідносин, що регулюються правом соціального забезпечення, специфіку правової регламентації соціально-забезпечувальних правовідносин з іноземним елементом.
РН3	Аналізувати проблеми, які виникають під час кодифікації законодавства з соціального забезпечення, пропонувати шляхи їх вирішення. Порівнювати та аналізувати норми права соціального забезпечення.

PH4	Правильно тлумачити чинне законодавство з соціального забезпечення; узагальнювати практику реалізації окремих норм права соціального забезпечення та робити відповідні висновки.
PH5	Самостійно розв'язувати практичні розбіжності, які виникають між учасниками соціально-забезпечувальних правовідносин, правильно застосовувати положення законодавства з соціального забезпечення в конкретних правових ситуаціях. Уміти кваліфікувати правопорушення у сфері соціального забезпечення, за які настає певний вид відповідальності.

7. Види навчальних занять та навчальної діяльності

7.1 Види навчальних занять

Тема 1. ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯК ГАЛУЗЬ ПРАВА УКРАЇНИ	
Лк1 "Право соціального забезпечення як галузь права України" (денна)	Поняття предмета права соціального забезпечення. Метод правового регулювання відносин з соціального забезпечення. Предмет науки права соціального забезпечення, його відмінність від предмета галузі. Поняття принципів правового регулювання соціального забезпечення. Поняття і характеристика системи галузі права соціального забезпечення. Поняття та особливості джерел права соціального забезпечення. Види джерел права соціального забезпечення.
Пр1 "Право соціального забезпечення як галузь права України" (денна)	Поняття соціального забезпечення. Предмет і метод права соціального забезпечення. Організаційно-правові форми і види соціального забезпечення. Функції соціального забезпечення. Поняття і види принципів права соціального забезпечення. Система права соціального забезпечення. Поняття та особливості джерел права соціального забезпечення. Види джерел права соціального забезпечення.
Тема 2. СОЦІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯК БАЗОВА КАТЕГОРІЯ СОЦІАЛЬНОЇ ДЕРЖАВИ, СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРАВА СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ. ПРАВО НА СОЦІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ЙОГО ГАРАНТІЇ	
Лк2 "Соціальне забезпечення як базова категорія соціальної держави, соціальної політики та права соціального забезпечення. Право на соціальне забезпечення та його гарантії" (денна)	Соціальна держава: поняття, ознаки, моделі, критерії, мета, завдання, принципи та значення. Соціальне забезпечення як складова соціальної політики. Соціальні зобов'язання держави в сфері соціального забезпечення. Соціальне забезпечення як фундаментальна категорія права соціального забезпечення. Світові системи соціального забезпечення. Поняття та загальна характеристика права на соціальне забезпечення. Право на соціальне забезпечення в системі основних прав і свобод людини та громадянина. Права, що сприяють матеріальному забезпеченню людини в разі втрати чи недостатності трудових доходів. Право на соціальне забезпечення в міжнародно-правових актах. Гарантії права на соціальне забезпечення.

Пр2 "Соціальне забезпечення як базова категорія соціальної держави, соціальної політики та права соціального забезпечення. Право на соціальне забезпечення та його гарантії" (денна)

Соціальна держава: поняття, ознаки, моделі, критерії, мета, завдання, принципи та значення. Соціальне забезпечення як складова соціальної політики. Соціальні зобов'язання держави в сфері соціального забезпечення. Соціальне забезпечення як фундаментальна категорія права соціального забезпечення. Світові системи соціального забезпечення. Поняття та загальна характеристика права на соціальне забезпечення. Право на соціальне забезпечення в системі основних прав і свобод людини та громадянина. Права, що сприяють матеріальному забезпеченню людини в разі втрати чи недостатності трудових доходів. Право на соціальне забезпечення в міжнародно-правових актах. Гарантії права на соціальне забезпечення.

Тема 3. ПРАВОВІДНОСИНИ З СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАСЕЛЕННЯ. СОЦІАЛЬНІ РИЗИКИ

Лк1 "Правовідносини по соціальному забезпеченню. Соціальні ризики" (заочна)

Загальна характеристика і види правовідносин по соціальному забезпеченню (матеріальні, процедурні і процесуальні). Правовий статус суб'єктів правовідносин. Правоздатність і дієздатність фізичних осіб. Зміст правовідносин по соціальному забезпеченню. Об'єкти правовідносин: пенсії, допомоги, послуги. Захист суб'єктивних прав громадян і забезпечення виконання обов'язків сторін. Особливості юридичних фактів і складів, що породжують, змінюють і припиняють правовідносини по соціальному забезпеченню.

Лк3 "Правовідносини по соціальному забезпеченню. Соціальні ризики" (денна)

Загальна характеристика і види правовідносин по соціальному забезпеченню (матеріальні, процедурні і процесуальні). Правовий статус суб'єктів правовідносин. Правоздатність і дієздатність фізичних осіб. Зміст правовідносин по соціальному забезпеченню.

Лк4 "Правовідносини по соціальному забезпеченню. Соціальні ризики" (денна)

Об'єкти правовідносин: пенсії, допомоги, послуги. Захист суб'єктивних прав громадян і забезпечення виконання обов'язків сторін. Особливості юридичних фактів і складів, що породжують, змінюють і припиняють правовідносини по соціальному забезпеченню.

Пр1 "Правовідносини по соціальному забезпеченню. Соціальні ризики" (заочна)

Поняття і загальна характеристика правовідносин з соціального забезпечення. Види правовідносин з соціального забезпечення. Матеріальні правовідносини (пенсійні правовідносини; правовідносини по забезпеченню допомогами, соціальними компенсаціями і пільгами; правовідносини по наданню соціальних послуг у натуральному виді). Процедурні правовідносини. Процесуальні правовідносини. Елементи правовідносин по соціальному забезпеченню: суб'єкти, об'єкти та зміст. Підстави виникнення, зміни і припинення правовідносин з соціального забезпечення. Поняття, ознаки і види соціальних ризиків.

Пр3 "Правовідносини по соціальному забезпеченню. Соціальні ризики" (денна)

Поняття і загальна характеристика правовідносин з соціального забезпечення. Види правовідносин з соціального забезпечення. Матеріальні правовідносини (пенсійні правовідносини; правовідносини по забезпеченню допомогами, соціальними компенсаціями і пільгами; правовідносини по наданню соціальних послуг у натуральному виді). Процедурні правовідносини. Процесуальні правовідносини. Елементи правовідносин по соціальному забезпеченню: суб'єкти, об'єкти та зміст. Підстави виникнення, зміни і припинення правовідносин з соціального забезпечення. Поняття, ознаки і види соціальних ризиків.

Тема 4. ДЕРЖАВНІ СОЦІАЛЬНІ СТАНДАРТИ ТА НОРМАТИВИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Лк5 "Державні соціальні стандарти та нормативи соціального забезпечення" (денна)

Поняття та принципи формування державних соціальних стандартів, соціальних норм і нормативів. Державні соціальні стандарти в Україні як гарантія формування європейського рівня і якості життя. Класифікація соціальних нормативів. Прожитковий мінімум – базовий державний соціальний стандарт, його значення та мета використання. Державні соціальні гарантії, порядок їх визначення та затвердження. Поняття і юридичне значення мінімальної заробітної плати. Споживчий кошик як складова державних соціальних гарантії.

Пр4 "Державні соціальні стандарти та нормативи соціального забезпечення" (денна)

Поняття та принципи формування державних соціальних стандартів, соціальних норм і нормативів. Державні соціальні стандарти в Україні як гарантія формування європейського рівня і якості життя. Класифікація соціальних нормативів. Прожитковий мінімум – базовий державний соціальний стандарт, його значення та мета використання. Визначення поняття «рівня забезпечення прожиткового мінімуму» та його значення при обчисленні розміру соціальних виплат. Правові наслідки незабезпечення доходу особи на рівні прожиткового мінімуму. Державні соціальні гарантії, порядок їх визначення та затвердження. Поняття і юридичне значення мінімальної заробітної плати. Споживчий кошик як складова державних соціальних гарантії.

Тема 5. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ФОРМИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Лк6 "Організаційно-правові форми соціального забезпечення" (денна)

Поняття і загальна характеристика організаційно-правових форм соціального забезпечення. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Державне соціальне забезпечення. Недержавне соціальне забезпечення. Види особистих заощаджень на «старість». Недержавне пенсійне забезпечення. Особисте страхування. Соціальний пакет підприємства (установи, організації). Довічне утримання. Родинна підтримка. Благодійність. Волонтерська діяльність. Гуманітарна допомога.

Пр5 "Організаційно-правові форми соціального забезпечення" (денна)

Поняття і загальна характеристика організаційно-правових форм соціального забезпечення. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Державне соціальне забезпечення. Недержавне соціальне забезпечення. Види особистих заощаджень на «старість». Недержавне пенсійне забезпечення. Особисте страхування. Соціальний пакет підприємства (установи, організації). Довічне утримання. Родинна підтримка. Благодійність. Волонтерська діяльність. Гуманітарна допомога.

Тема 6. СТРАХОВИЙ СТАЖ У ПРАВІ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ. ЗНАЧЕННЯ ТРУДОВОГО СТАЖУ

Пр6 "Страховий стаж у праві соціального забезпечення. Значення трудового стажу" (денна)

Поняття страхового стажу. Значення страхового стажу в праві соціального забезпечення. Поняття трудового стажу. Види трудового стажу: загальний, спеціальний, безперервний. Періоди, що включаються в загальний трудовий стаж. Вирахування загального трудового стажу. Спеціальний трудовий стаж. Вирахування спеціального трудового стажу. Вислуга років як особливий вид спеціального трудового стажу роботи. Поняття і юридичне значення безперервного трудового стажу. Правила його обчислення. Докази загального і спеціального трудового стажу (документи, показання свідків).

Тема 7. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ У СОЛІДАРНІЙ СИСТЕМІ

Лк2 "Правове регулювання пенсійного забезпечення у солідарній системі" (заочна)

Система пенсійного забезпечення в Україні. Поняття, види і соціальне призначення пенсії. Основні стадії здійснення права на трудову пенсію. Суб'єкти пенсійного страхування у солідарній системі. Пенсія за віком: поняття та підстави призначення. Пенсії по інвалідності: поняття інвалідності та поняття пенсії по інвалідності. Пенсії у зв'язку з втратою годувальника. Призначення, перерахунок та виплата пенсій у солідарній системі.

Лк7 "Правове регулювання пенсійного забезпечення у солідарній системі" (денна)

Пенсія за віком: поняття та підстави призначення. Пенсії по інвалідності: поняття інвалідності та поняття пенсії по інвалідності. Пенсії у зв'язку з втратою годувальника. Призначення, перерахунок та виплата пенсій у солідарній системі.

Лк8 "Правове регулювання пенсійного забезпечення у солідарній системі" (денна)

Система пенсійного забезпечення в Україні. Поняття, види і соціальне призначення пенсії. Основні стадії здійснення права на трудову пенсію. Суб'єкти пенсійного страхування у солідарній системі.

Пр2 "Правове регулювання пенсійного забезпечення у солідарній системі" (заочна)

Система пенсійного забезпечення в Україні. Поняття і соціальне призначення пенсії. Основні стадії здійснення права на пенсію. Суб'єкти пенсійного страхування в солідарній системі. Основні умови та особливості пенсійного забезпечення за віком: пенсії за віком, що призначаються на загальних умовах, пенсії за віком на пільгових умовах. Поняття і підстави призначення пенсії за вислугу років. Пенсійне забезпечення військовослужбовців, осіб начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ та деяких інших категорій осіб, які проходили військову службу або службу в органах внутрішніх справ. Пенсії за вислугу років державним службовцям, суддям, працівникам і прокуратури і митних органів, науковцям, окремим категоріям фахівців інших галузей народного господарства. Поняття та умови, що визначають право на пенсію по інвалідності. Медичні і правові критерії інвалідності. Види та розміри пенсії по інвалідності. Поняття, умови та особливості пенсійного забезпечення у зв'язку з втратою годувальника. Особливості призначення пенсій по інвалідності та у зв'язку з втратою годувальника внаслідок трудового каліцтва чи професійного захворювання. Пенсії за особливі заслуги перед Україною. Призначення, перерахунок та виплата пенсій у солідарній системі.

Пр7 "Правове регулювання пенсійного забезпечення у солідарній системі" (денна)

Система пенсійного забезпечення в Україні. Поняття і соціальне призначення пенсії. Основні стадії здійснення права на пенсію. Суб'єкти пенсійного страхування в солідарній системі. Основні умови та особливості пенсійного забезпечення за віком: пенсії за віком, що призначаються на загальних умовах, пенсії за віком на пільгових умовах. Поняття і підстави призначення пенсії за вислугу років. Пенсійне забезпечення військовослужбовців, осіб начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ та деяких інших категорій осіб, які проходили військову службу або службу в органах внутрішніх справ. Пенсії за вислугу років державним службовцям, суддям, працівникам і прокуратури і митних органів, науковцям, окремим категоріям фахівців інших галузей народного господарства. Поняття та умови, що визначають право на пенсію по інвалідності. Медичні і правові критерії інвалідності. Види та розміри пенсії по інвалідності. Поняття, умови та особливості пенсійного забезпечення у зв'язку з втратою годувальника. Особливості призначення пенсій по інвалідності та у зв'язку з втратою годувальника внаслідок трудового каліцтва чи професійного захворювання. Пенсії за особливі заслуги перед Україною. Призначення, перерахунок та виплата пенсій у солідарній системі.

Тема 8. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ У НАКОПИЧУВАЛЬНІЙ СИСТЕМІ

Лк9 "Правове регулювання пенсійного забезпечення у накопичувальній системі" (денна)

Суб'єкти пенсійного страхування в накопичувальній системі. Види довічних пенсій. Порядок укладення та оплати договору страхування довічної пенсії. Система, принципи та суб'єкти недержавного пенсійного забезпечення. Недержавні пенсійні фонди, їх види та органи управління. Пенсійний контракт та пенсійна схема. Види пенсійних виплат в системі недержавного пенсійного забезпечення, умови та порядок їх виплати. Державний нагляд та контроль у накопичувальній пенсійній системі. Відповідальність юридичних осіб, які надають послуги в накопичувальній пенсійній системі.

Пр8 "Правове регулювання пенсійного забезпечення у накопичувальній системі" (денна)

Суб'єкти пенсійного страхування в накопичувальній системі. Особливості формування Накопичувального фонду. Істотні умови договору страхування довічної пенсії. Види довічних пенсій. Особливості здійснення виплат довічних пенсій. Система, принципи та суб'єкти недержавного пенсійного забезпечення. Недержавні пенсійні фонди, їх види та органи управління. Пенсійний контракт та пенсійна схема. Види пенсійних виплат в системі недержавного пенсійного забезпечення, умови та порядок їх виплати. Державний нагляд та контроль у накопичувальній пенсійній системі.

Тема 9. СТРАХОВІ СОЦІАЛЬНІ ДОПОМОГИ ЯК ВИД СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Лк3 "Страхові соціальні допомоги як вид соціального забезпечення" (заочна)

Допомога з безробіття. Матеріальна й інша допомога безробітному і членам його родини. Допомоги з тимчасової непрацездатності. Страхові виплати у зв'язку з нещасним випадком і професійним захворюванням. Допомоги, зумовлені народженням дитини. Процедура і терміни звернення за призначенням допомог. Документи, необхідні для прийняття рішень про призначення кожної з зазначених допомог.

Лк10 "Страхові соціальні допомоги як вид соціального забезпечення" (денна)

Допомога з безробіття. Матеріальна й інша допомога безробітному і членам його родини. Допомоги з тимчасової непрацездатності. Страхові виплати у зв'язку з нещасним випадком і професійним захворюванням. Допомоги, зумовлені народженням дитини. Процедура і терміни звернення за призначенням допомог. Документи, необхідні для прийняття рішень про призначення кожної з зазначених допомог.

Пр3 "Страхові соціальні допомоги як вид соціального забезпечення" (заочна)

Допомога з безробіття. Умови і процедура реєстрації безробітних. Особи, що не можуть бути визнані безробітними. Поняття допомоги з безробіття. Умови, що визначають право на допомогу. Диференціація розмірів допомоги з безробіття. Максимальний і мінімальний розміри. Терміни виплати допомоги з безробіття. Підстави призупинення та зупинення виплати допомоги. Матеріальна й інша допомога безробітному і членам його родини. Допомоги з тимчасової непрацездатності: Поняття і види (при захворюванні, карантині, санаторно-курортному лікуванні, протезуванні, по догляду за членом родини). Посвідчення тимчасової непрацездатності. Призначення і виплата допомоги. Страхові виплати у зв'язку з нещасним випадком і професійним захворюванням. Допомоги, зумовлені народженням дитини. Процедура і терміни звернення за призначенням допомог. Документи, необхідні для прийняття рішень про призначення кожної з зазначених допомог.

Пр9 "Страхові соціальні допомоги як вид соціального забезпечення" (денна)

Допомога з безробіття. Умови і процедура реєстрації безробітних. Особи, що не можуть бути визнані безробітними. Поняття допомоги з безробіття. Умови, що визначають право на допомогу. Диференціація розмірів допомоги з безробіття. Максимальний і мінімальний розміри. Терміни виплати допомоги з безробіття. Підстави призупинення та зупинення виплати допомоги. Матеріальна й інша допомога безробітному і членам його родини. Допомоги з тимчасової непрацездатності: Поняття і види (при захворюванні, карантині, санаторно-курортному лікуванні, протезуванні, по догляду за членом родини). Посвідчення тимчасової непрацездатності. Призначення і виплата допомоги. Страхові виплати у зв'язку з нещасним випадком і професійним захворюванням. Допомоги, зумовлені народженням дитини. Процедура і терміни звернення за призначенням допомог. Документи, необхідні для прийняття рішень про призначення кожної з зазначених допомог.

Тема 10. ДЕРЖАВНІ (НЕСТРАХОВІ) СОЦІАЛЬНІ ДОПОМОГИ ЯК ВИД СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Лк4 "Державні (нестрахові) соціальні допомоги як вид соціального забезпечення" (заочна)

Поняття соціальної допомоги як організаційно-правової форми соціального забезпечення. Прожитковий мінімум – головна умова, що визначає право на соціальну допомогу. Порядок і умови призначення окремих видів державної соціальної допомоги. Різноманіття видів соціальної допомоги. Допомоги особам, які не мають права на пенсію. Допомоги у зв'язку з інвалідністю. Державна соціальна допомога малозабезпеченим сім'ям. Державні допомоги сім'ям з дітьми.

Лк11 "Державні (нестрахові) соціальні допомоги як вид соціального забезпечення" (денна)

Поняття соціальної допомоги як організаційно-правової форми соціального забезпечення. Прожитковий мінімум – головна умова, що визначає право на соціальну допомогу. Порядок і умови призначення окремих видів державної соціальної допомоги. Різноманіття видів соціальної допомоги. Допомоги особам, які не мають права на пенсію. Допомоги у зв'язку з інвалідністю. Державна соціальна допомога малозабезпеченим сім'ям. Державні допомоги сім'ям з дітьми.

Пр4 "Державні (нестрахові) соціальні допомоги як вид соціального забезпечення" (заочна)

Поняття та види нестрахової соціальної допомоги. Порядок і умови призначення окремих видів державної соціальної допомоги. Державні допомоги сім'ям з дітьми. Допомога при народженні дитини. Допомога при усиновленні дитини. Допомога по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку. Допомога на дітей одиноким матерям. Державна допомога малозабезпеченим сім'ям. Державна соціальна допомога особам, які не мають права на пенсію, та інвалідам. Державна соціальна допомога на догляд. Компенсаційні виплати: працівникам, що знаходяться в змушених відпустках без збереження заробітної плати; особам, що здійснюють догляд за непрацездатними громадянами; на оплату житла і комунальних послуг і ін. Поняття і види соціальних пільг.

Пр10 "Державні (нестрахові) соціальні допомоги як вид соціального забезпечення" (денна)

Поняття та види нестрахової соціальної допомоги. Порядок і умови призначення окремих видів державної соціальної допомоги. Державні допомоги сім'ям з дітьми. Допомога при народженні дитини. Допомога при усиновленні дитини. Допомога по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку. Допомога на дітей одиноким матерям. Державна допомога малозабезпеченим сім'ям. Державна соціальна допомога особам, які не мають права на пенсію, та інвалідам. Державна соціальна допомога на догляд. Компенсаційні виплати: працівникам, що знаходяться в змушених відпустках без збереження заробітної плати; особам, що здійснюють догляд за непрацездатними громадянами; на оплату житла і комунальних послуг і ін. Поняття і види соціальних пільг.

Тема 11. СОЦІАЛЬНІ ПОСЛУГИ ЯК ВИД СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Лк12 "Соціальні послуги як вид соціального забезпечення" (денна)

Поняття і принципи соціального обслуговування. Соціально-побутове обслуговування вдома. Коло осіб, що мають право на побутове обслуговування вдома. Види, порядок і умови надання соціальних послуг удома. Стаціонарне соціальне обслуговування. Умови і порядок приміщення громадян у стаціонарні установи. Види послуг, що надаються в стаціонарних установах. Умови оплати соціальних послуг. Дитячі будинки-інтернати й інші стаціонарні установи для дітей. Протезно-ортопедична допомога і забезпечення інвалідів засобами пересування.

Пр11 "Соціальні послуги як вид соціального забезпечення" (денна)

Поняття і принципи соціального обслуговування. Соціально-побутове обслуговування вдома. Коло осіб, що мають право на побутове обслуговування вдома. Види, порядок і умови надання соціальних послуг удома. Стаціонарне соціальне обслуговування. Умови і порядок приміщення громадян у стаціонарні установи. Види послуг, що надаються в стаціонарних установах. Умови оплати соціальних послуг. Дитячі будинки-інтернати й інші стаціонарні установи для дітей. Забезпечення інвалідів засобами пересування та протезно-ортопедичними виробами. Види спеціальних транспортних засобів. Загальні і пільгові умови їхнього надання. Умови технічного обслуговування і ремонту спеціальних транспортних засобів.

Тема 12. ЗАХИСТ ПРАВ ОСІБ ТА ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У СФЕРІ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Пр12 "Захист прав осіб та юридична відповідальність у сфері соціального забезпечення" (денна)

Поняття захисту, форм та способів захисту прав суб'єктів соціально-забезпечувальних правовідносин. Юрисдикційна та неюрисдикційна форми захисту. Визнання права, примушення до виконання обов'язків та ін. способи захисту. Особливості та порядок здійснення судового захисту прав суб'єктів соціально-забезпечувальних правовідносин. Особливості та порядок здійснення адміністративного захисту прав суб'єктів соціально-забезпечувальних правовідносин. Соціальна відповідальність у сфері соціального забезпечення. Загальнотеоретичний аспект юридичної відповідальності. Юридична відповідальність у праві соціального забезпечення. Цивільно-правова відповідальність у сфері соціального забезпечення. Адміністративно-правова відповідальність у сфері соціального забезпечення. Дисциплінарна і матеріальна відповідальність у сфері соціального забезпечення. Кримінально-правова відповідальність у сфері соціального забезпечення.

7.2 Види навчальної діяльності

НД1	Підготовка до практичних занять
НД2	Виконання практичних завдань
НД3	Підготовка мультимедійних презентацій
НД4	Виконання групового практичного завдання
НД5	Підготовка та презентація доповіді
НД6	Підготовка пошуково-дослідницької роботи

8. Методи викладання, навчання

Дисципліна передбачає навчання через:

МН1	Інтерактивні лекції
МН2	Проблемний семінар
МН3	Практико-орієнтоване навчання
МН4	Мозковий штурм
МН5	Лекції-дискусії
МН6	Кейс-метод
МН7	Аналіз конкретних ситуацій (Case-study)

Інтерактивні лекції надають студентам матеріали щодо основних теоретичних положень права соціального забезпечення з різних точок зору, що є основою для самостійного навчання здобувачів вищої освіти; лекції-дискусії, які передбачають активний обмін думками, допомагають визначити проблемні питання (РН1). Лекції доповнюються практичними заняттями, що надають студентам можливість застосовувати теоретичні знання на практичних

прикладях (PH2, PH3, PH4, PH5), а використання «мозкового штурму» надає можливість перевірити якість і глибину засвоєного теоретичного матеріалу (PH1, PH2). Практико-орієнтоване навчання передбачає застосування положень законодавства в означеній сфері в конкретних правових ситуаціях (PH5). Самостійному навчанню сприятиме підготовка до лекцій, практичних занять, а також виконання курсової роботи. Як наслідок, студенти розвиватимуть навички самостійного навчання, швидкого критичного читання, синтезу та аналітичного мислення.

1.Базові комунікативні навички: вміння слухати, переконання і аргументація, побудова ведення переговорів, проведення презентацій, публічні виступи, командна робота, спрямованість на результат. 2.Навички Self-менеджменту: управління емоціями, стресом, власним розвитком, планування та оптимальна організація часу для виконання завдань. 3.Навички ефективного мислення: системне, креативне, логічне, структурне, проектне та тактичне мислення. 4.Управлінські навички: планування, постановка завдань, вміння мотивувати, контроль реалізації завдань, наставництво, менторство, коучинг, ситуаційне керівництво і лідерство, управління проектами та змінами.

9. Методи та критерії оцінювання

9.1. Критерії оцінювання

Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	$90 \leq RD \leq 100$
Вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	$82 \leq RD < 89$
Загалом правильна робота з певною кількістю помилок	4 (добре)	$74 \leq RD < 81$
Непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	$64 \leq RD < 73$
Виконання задовольняє мінімальні критерії	3 (задовільно)	$60 \leq RD < 63$
Можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$35 \leq RD < 59$
Необхідний повторний курс з навчальної дисципліни	2 (незадовільно)	$0 \leq RD < 34$

9.2 Методи поточного формативного оцінювання

МФО1	Захист презентацій та рефератів
МФО2	Експрес-тестування
МФО3	Опитування та усні коментарі викладача за його результатами
МФО4	Взаємооцінювання (peer assessment) студентами виконання групового практичного завдання

МФО5	Розв'язування ситуаційних завдань
МФО6	Настанови викладача в процесі виконання практичних завдань

9.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

МСО1	Виконання тестових завдань та ситуаційних задач з кожної теми
МСО2	Виконання практичного кейсу (підготовка, презентація, захист)
МСО3	Виконання пошуково-дослідного завдання (підготовка, презентація, захист)
МСО4	Складання комплексного письмового модульного контролю
МСО5	Науково-дослідна робота (наукові статті, тези, доповіді, інші наукові публікації)

Контрольні заходи:

5 семестр		100 балів
МСО1. Виконання тестових завдань та ситуаційних задач з кожної теми		60
	12x5	60
МСО2. Виконання практичного кейсу (підготовка, презентація, захист)		10
		10
МСО3. Виконання пошуково-дослідного завдання (підготовка, презентація, захист)		12
		12
МСО4. Складання комплексного письмового модульного контролю		12
	2x6	12
МСО5. Науково-дослідна робота (наукові статті, тези, доповіді, інші наукові публікації)		6
		6

Контрольні заходи в особливому випадку:

5 семестр		100 балів
МСО1. Виконання тестових завдань та ситуаційних задач з кожної теми		60
	12x5	60
МСО2. Виконання практичного кейсу (підготовка, презентація, захист)		10

		10
МСО3. Виконання пошуково-дослідного завдання (підготовка, презентація, захист)		12
		12
МСО4. Складання комплексного письмового модульного контролю		12
	2x6	12
МСО5. Науково-дослідна робота (наукові статті, тези, доповіді, інші наукові публікації)		6
		6

Оцінка студента формується за шкалою оцінювання з навчальної дисципліни: R = 100 балів. Загальна підсумкова оцінка за результатами вивчення навчальної дисципліни формується наростаючим підсумком як сума балів, отриманих за результатами поточного оцінювання знань та складання комплексних письмових модулів. Оцінювання протягом семестру проводиться у формі усних та письмових опитувань шляхом виконання тестових завдань та ситуаційних задач з кожної теми, оформлення практичного кейсу, мультимедійних презентацій навчальних завдань-досліджень за визначеними темами, перевірки комплексних письмових модульних робіт, науково-дослідних робіт. Всі роботи повинні бути виконані самостійно. Індивідуальні завдання, схожі між собою, будуть відхилені. Форма підсумкового контролю – д/залік, проводиться підрахунком отриманих балів шляхом наростаючого підсумку в обсязі навчального матеріалу, визначеного програмою, і в строки, встановлені навчальним планом. Контрольні заходи в особливому випадку (наприклад, у випадку оформлення студентом індивідуального графіку, під час встановленого періоду дистанційного навчання) всі види методів поточного формативного та підсумкового сумативного оцінювання виконуються в синхронному чи асинхронному онлайн-режимі або на платформі тіх. Перескладання підсумкових комплексних письмових модульних контролів студентами, які отримали рейтинговий бал за модульний цикл, що відповідає незадовільній оцінці, проводиться не пізніше двох тижнів після атестаційного, як правило, одноразово. При виконанні всіх запланованих видів навчальної роботи і незадовільній підсумковій оцінці з модульного циклу рейтингові бали студентів нараховуються. Позитивні оцінки з модульного циклу в цілому та його складових не підвищуються (студент має право підвищити рейтинговий бал на заході підсумкового семестрового контролю). Перескладання підсумкового контролю д/з студентами, які отримали рейтинговий бал за д/залік, що відповідає незадовільній оцінці, допускається не більше двох разів (перший раз – викладачу, другий – комісії).

10. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

10.1 Засоби навчання

ЗН1	Бібліотечні фонди
ЗН2	Інформаційно-комунікаційні системи
ЗН3	Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережи

ЗН4	Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани, смартдошки тощо)
-----	---

10.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література	
1	Бойко М. Д. Право соціального забезпечення України: навчальний посібник. 5-те вид, перероб. та допов. Київ: Центр учбової літератури, 2018. 447 с.
2	Мокрицька Н.П. Право соціального забезпечення: навчальний посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2020. 536 с.
3	Ярошенко О. М., Слюсар А. М., Ветухова І. А. та ін. Право соціального забезпечення Навчальний посібник. Х.: Право, 2019. 376 с.
4	Право соціального забезпечення : навчальний посібник / Г. І. Чанишева, І. В. Лагутіна, К. В. Бориченко, В. С. Тарасенко, Є. В. Краснов, О. С. Щукін, А. О. Гудзь, О. В. Корнілова; за заг. ред. Г. І. Чанишевої. Одеса, 2022. 266 с.
5	Боднарук М. І., Орловський О. Я., Бурка А. В. Право соціального захисту : навч.-метод. посібник. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 184с.
Допоміжна література	
1	Чорненький В.І. Конституційно-правовий статус осіб з інвалідністю в Україні: монографія. Х.: Право, 2017. 232 с.
2	Хуторян Н.М., Сімутіна Я.В., Шумило М.М. Правові проблеми трудового та пенсійного законодавства України в контексті євроінтеграції: монографія. Х.: Право, 2018. 256 с.
3	Прилипко С.М., Ярошенко О.М., Занфірова Т.А., Аркатов Я.А. Загальнообов'язкове державне соціальне медичне страхування в Україні: сучасний стан та стратегія розвитку: монографія. Х.: Право, 2017. 208 с.
4	Кошевський В.С., Воробей П.А., Савченко А.В., Семенюк О.О., Колб О.Г. Кримінально-правова охорона соціального та пенсійного страхування: монографія. К.: Юрінком Інтер, 2017. 154 с.
5	Шалієвська Л. І. Пенсійне забезпечення в системі економічної безпеки держави: монографія. Львів: «Растр-7», 2020. 196 с.
Інформаційні ресурси в Інтернеті	
1	Сервер пошукової системи «Законодавство України». URL : http://zakon2.rada.gov.ua/laws
2	Сайт Пенсійного фонду України. URL: www.pfu.gov.ua/

3	Сайт Міністерства соціальної політики України. URL: www.mlsp.gov.ua/
4	Сайт Міжнародної організації праці (International Labour Organization). URL: http://www.ilo.org/
6	Сайт з каталогами електронних книг. URL: http://lawbook.org.ua/index.php/component/users/?view=login («Бібліотека юриста»)
7	Сайт з каталогами електронних книг. URL: http://mirknig.com/knigi/nauka_ucheba/
8	Сайт з каталогами електронних книг. URL: http://www.twirpx.com/file/

9	Сайт з каталогами електронних книг. URL: http://arhivknig.com/index.php
10	Сайт з каталогами електронних книг. URL: www.textbooks.net.ua
11	Сайт з каталогами електронних статей у періодичних виданнях. URL: www.lawukraine.com URL: www.lawukraine.com URL: http://www.info-prensa.com/ (безкоштовні наукові фахові журнали) URL: http://justinian.com.ua/about_ma

